

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*
THE EFFICIENCY OF CONSERVATION TOURISM MANAGEMENT OF LOCAL
GOVERNMENT IN KANCHANADIT DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE

สุดารัตน์ ประมุต

Sudarat Pramut

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: pichityoma@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และ 3. นำเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 239 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความ และสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ พบว่า หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 27.2 ($R^2=.272$) และการบริหารจัดการ ส่งผลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 22.0 ($R^2=.220$) จึงยอมรับสมมติการวิจัย 3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพ พบว่า คุณภาพงาน เน้นพัฒนาบุคลากร กำหนดมาตรฐาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ด้านปริมาณงาน มีการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร ดำเนินงานและสร้างความร่วมมือ ด้านเวลา มีการจัดลำดับความสำคัญ การทำงานที่ชัดเจน และตรงต่อเวลา

*Received July 25, 2025; Revised August 25, 2025; Accepted August 26, 2025

ค่าใช้จ่าย เน้นบริหารจัดการการเงินอย่างรอบคอบ เพิ่มประสิทธิภาพและสร้างรายได้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและลดต้นทุน ติดตามและนำเทคโนโลยีมาใช้

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์; องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

Objectives of this research article were: 1. to study the level of management efficiency, 2. to study the factors affecting management efficiency, and 3. to propose guidelines for improving the efficiency of ecotourism management under the responsibility of local administrative organizations in Kanchanadit District, Surat Thani Province. This study employed a mixed-method design. For the quantitative research, data were collected using questionnaires from 239 respondents and analyzed through frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression. For the qualitative research, in-depth interviews were conducted with 10 key informants, divided into five groups, and the data were analyzed descriptively and synthesized into a narrative form.

The findings revealed that: 1. the overall level of management efficiency was rated high, and when considered in each dimension, it was found to be high in all aspects. 2. The factors affecting management efficiency indicated that the application of the Four Bases of Accomplishment (Iddhipada) significantly influenced efficiency at the 0.01 statistical level, jointly explaining 27.2% of the variance ($R^2=.272$). In addition, management practices significantly influenced efficiency at the 0.01 statistical level, jointly explaining 22.0% of the variance ($R^2=.220$). Therefore, the research hypotheses were accepted. 3. The guidelines for improving efficiency included: in terms of work quality, emphasizing personnel development, setting standards, and promoting participation; in terms of workload, planning and allocating resources, implementing operations, and fostering cooperation; in terms of time, prioritizing tasks, working with clarity, and punctuality; and in terms of expenses, managing finances prudently, enhancing efficiency, generating income,

encouraging participation, reducing costs, monitoring, and applying technology.

Keywords: Management; Conservation Tourism; Local Government Organizations

บทนำ

การท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รายงานสถิติจังหวัดที่มีอัตราการนักท่องเที่ยวเติบโตสูง ผลปรากฏว่า สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีอัตราการนักท่องเที่ยวเติบโตสูงที่สุดในประเทศ สถิตินักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ เมื่อเทียบกับปี 2564 โดยมีสถิตินักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 600% มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเยือนกว่า 3.6 ล้านคน ทำให้มีรายได้ในจังหวัดเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลการท่องเที่ยวของกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในปี พ.ศ. 2565 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายได้จากนักท่องเที่ยวจำนวน 27,661 ล้านบาท จากนักท่องเที่ยวจำนวน 3,690,642 คน และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 รายได้สูงขึ้นจำนวน 912.04 % (ผู้จัดการออนไลน์, 2566)

อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลนติดกับชายฝั่งทะเลบริเวณรอบอ่าวบ้านดอน และเป็นพื้นที่ทำประมงชายฝั่งที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย เป็นการทำประมงพื้นบ้านที่ต้องพึ่งพาอาศัยการดำรงอยู่ของป่าชายเลนเป็นสำคัญที่ผ่านมาประชาชนผู้ประกอบการอาชีพประมงชายฝั่งในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) จากการใช้ประโยชน์ของผืนป่าชายเลนแห่งนี้ อาจยังไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการอนุรักษ์ป่าชายเลน จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนในการทำลายความสมบูรณ์ต่อป่าชายเลน ทั้งนี้แนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลและการประกอบอาชีพที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ ในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมาอาจมีส่วนในการทำลายความสมบูรณ์ของป่าชายเลนในพื้นที่อีกทางหนึ่ง เช่น การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งด้วยการขุดลอกร่องน้ำ การสร้างเขื่อนกั้นคลื่น ฯลฯ กระบวนการเหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อสภาพความสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งทะเล (อิติ พานวัน, 2563)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอกาญจนดิษฐ์มี 14 แห่ง โดยแบ่งเป็นเทศบาลตำบล 5 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งจะมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม ในส่วนของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น จากการสำรวจข้อมูลในเบื้องต้นพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 14 แห่ง มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพพอสมควร แต่ยังพบปัญหาในหลายด้าน คือ บุคลากรที่ยังขาดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้คุณภาพ

ของงานยังไม่ดีพอ ปริมาณงานน้อยเกินไป เวลาการทำงานที่ไม่เหมาะสม และงบประมาณที่ใช้จ่ายไม่สอดคล้องกับงานที่ได้รับ ทำให้ยังไม่เป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยวและประชาชนในชุมชนเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาจรรุญ อภิธมมจิตโต (2564) ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ ขาดการสร้างกระบวนการสร้างการรับรู้และจิตสำนึกที่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานภาครัฐอย่างทั่วถึง ด้านสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว ขาดแผนระยะยาวในการอนุรักษ์วิถีชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนบางคนขาดความเข้มแข็งและไม่มีความรับผิดชอบ

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภออื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพมาสนับสนุน

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 592 คน (ที่ว่าการอำเภอกาญจนดิษฐ์, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) มีการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในอำเภอกาญจนดิษฐ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรทั้งหมด ใช้วิธีการคัดเลือกบุคลากรโดยการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 239 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็นกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม ๆ ละ 2 รูปหรือคน ได้แก่ นักวิชาการด้านการจัดการเชิงพุทธ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ผู้บริหารส่วนราชการ ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ จำนวน 10 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรม ขั้นตอนการบริหารจัดการ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ โดยตอนที่ 2 และ 3 ใช้มาตรวัดแบบ Likert 5 ระดับ (Likert, 1967) เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียง 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยรวม 0.929 แสดงถึงความเชื่อมั่นในระดับดีมาก ก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูล

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นเครื่องมือหลัก โดยเป็นคำถามปลายเปิดที่ออกแบบตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย ผ่านกระบวนการสร้างและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้มีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) มีการขอหนังสืออนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเข้าพื้นที่เก็บข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ครบ 100% และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล มีการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจด

บันทึก บันทึกเสียงและถ่ายภาพประกอบการสัมภาษณ์นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ คือ 1. สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981) 2. สถิติเชิงอนุมานใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามที่ส่งผล

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การถอดเสียงสัมภาษณ์เป็นข้อความ แล้วจำแนกเนื้อหาเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ควบคู่กับการพิจารณาบริบทที่เกี่ยวข้อง สุดท้ายจึงสังเคราะห์และสรุปผลข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านเวลา ($\bar{X}=3.97$) รองลงมา คือ ด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X}=3.90$) รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{X}=3.84$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X}=3.68$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สมมติฐานที่ 1 หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ วิมังสา จิตตะ และวิริยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 27.2 ($R^2=.272$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 การบริหารจัดการ (PDCA) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านการแก้ไขปรับปรุง ด้านการตรวจสอบ และด้านการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 22.0 ($R^2=.220$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหลักอิทธิบาท 4

หลักอิทธิบาท 4	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.827	0.271		6.746	0.000**
วิมangsa (B4)	0.225	0.055	0.270	4.077	0.000**
จิตตะ (B3)	0.176	0.056	0.218	3.165	0.002**
วิริยะ (B2)	0.140	0.065	0.153	2.170	0.031*

Multiple R = 0.522, $R^2 = 0.272$, Adjusted $R^2 = 0.260$, Std. Error = 0.614

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ วิมangsa (B4) จิตตะ (B3) และวิริยะ (B2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายได้ร้อยละ 27.2 ($R^2=0.272$) ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\hat{y} = 1.827 + 0.225X_{1B4} + 0.176X_{1B3} + 0.140X_{1B2}$$

$$Zy = 0.270Z_{X1B4} + 0.218Z_{X1B3} + 0.153Z_{X1B2}$$

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารจัดการ (PDCA)

การบริหารจัดการ (PDCA)	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.861	0.250		7.458	0.000**
ด้านการแก้ไขปรับปรุง (C4)	0.157	0.062	0.181	2.541	0.012**
ด้านการตรวจสอบ (C3)	0.142	0.065	0.162	2.192	0.029*
ด้านการวางแผน (C1)	0.125	0.059	0.147	2.104	0.036*

Multiple R = 0.469 $R^2 = 0.220$ Adjusted $R^2 = 0.206$ Std. Error = 0.636

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการ (PDCA) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านการแก้ไขปรับปรุง (C4) ด้านการตรวจสอบ (C3) และด้านการวางแผน (C1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายได้ร้อยละ 22.0 ($R^2=0.220$) ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\hat{y} = 1.861 + 0.157X_{1C4} + 0.142X_{1C3} + 0.125X_{1C1}$$

$$Zy = 0.181Z_{X1C4} + 0.162Z_{X1C3} + 0.147Z_{X1C1}$$

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ 1. ด้านคุณภาพของงาน ยกระดับคุณภาพด้วยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ การสื่อสาร

และบริการนักท่องเที่ยวอย่างมืออาชีพ กำหนดมาตรฐานงานชัดเจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ชุมชน บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการประชาสัมพันธ์ 2. ด้านปริมาณงาน บริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการวางแผนและกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่ชัดเจน จัดสรรทรัพยากรเหมาะสม กระจายอำนาจ มอบหมายงาน และสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอก 3. ด้านเวลา วางแผน และกำหนดเวลาที่ชัดเจน จัดลำดับความสำคัญ ติดตามความคืบหน้า ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ส่งเสริมการสื่อสารที่รวดเร็ว มอบอำนาจตัดสินใจ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ตรงต่อเวลา และ 4. ด้านค่าใช้จ่าย ควบคุมค่าใช้จ่ายผ่านการจัดทำงบประมาณที่รัดกุม เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่างโปร่งใส แสวงหาแหล่งเงินทุน และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายระยะยาว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะว่า ผลงานของบุคลากรมีความเป็นสากล สามารถเชื่อถือได้ บุคลากรมีปริมาณงานที่เป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน บุคลากรใช้เวลาดำเนินงานเหมาะสม งานสำเร็จด้วยความคุ้มค่าและประหยัดทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภัททวโส (2567) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอภิปรายได้ว่า ด้านคุณภาพของงาน บุคลากรมีการปฏิบัติงานที่มีความน่าเชื่อถือโปร่งใส ด้านปริมาณงาน การปฏิบัติงานในหน่วยงาน มีปริมาณงานที่มีความเหมาะสม ด้านเวลา บุคลากรปฏิบัติงานได้ตรงตามกรอบระยะเวลา และด้านค่าใช้จ่าย บุคลากรสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรได้อย่างเหมาะสม และมีระดับมากเหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนุต์มน้อยพานิช (2567) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอภิปรายว่า ด้านปริมาณงาน ท่านสามารถทำงานได้ปริมาณงานตามที่องค์กรกำหนด ด้านคุณภาพงาน องค์กรมีการควบคุมการทำงานที่มีมาตรฐาน ด้านความเร็วในการทำงาน บุคลากรทำงานได้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และด้านความประหยัด บุคลากรมีการประหยัดพลังงาน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชราภรณ์ สันติเสวี และคณะ (2565) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอภิปรายว่า ด้านคุณภาพงาน บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณงาน สำนักงานมีตัวแทนและนายหน้า

ประกันภัยที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ด้านเวลา สำนักงานสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด และด้านค่าใช้จ่าย สำนักงานใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับมากเหมือนกัน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ คือ สมมติฐานที่ 1 หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ศักดิ์ ทั้งทอง (2566) ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.774^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย สมมติฐานที่ 2 การบริหารจัดการ PDCA ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของชุตินัน ศรีนวกะตระกูล (2564) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนตามหลัก PDCA มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($r=0.705$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของชลณัฐ จันทรเชียว (2568) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ($r=0.724$) สามารถพยากรณ์หรืออธิบายความแปรปรวน ได้ร้อยละ 52.40 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ ($r=0.494$)

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพ ต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพของงานด้วยการพัฒนาบุคลากร สร้างมาตรฐาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อยกระดับประสิทธิภาพขององค์กร นักท่องเที่ยว ปริมาณงาน มุ่งเน้นการวางแผนที่วัดผลได้ การจัดสรรทรัพยากร และการกระจายอำนาจ รวมถึงการร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขยายช่องทางบริการ ส่วนด้านเวลา ให้ความสำคัญกับการวางแผนที่ชัดเจน การติดตามความคืบหน้า และการลดขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงสุด สุดท้ายด้านค่าใช้จ่าย เน้นการควบคุมงบประมาณ การจัดซื้อที่โปร่งใส และการแสวงหาแหล่งเงินทุนเสริม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนระยะยาว ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเติบโตคู่ไปกับการอนุรักษ์อย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุด ควบคุมต้นทุนได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริ ภูมิภักดิ์ (2565) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ คือ การพัฒนาระบบการทำงานที่มีความชัดเจน การแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน การวางแผนงานร่วมกัน

เพื่อจัดสรรเวลาการทำงานได้ง่ายขึ้น การบูรณาการงบประมาณร่วมกับหน่วยงานเพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรุตติกา สุธสิงห์ และคณะ (2567) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร คือ บุคลากรปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีผลสำเร็จตามปริมาณที่ได้รับมอบหมาย บุคลากรมีความรอบคอบ ทำงานสำเร็จด้วยดีภายในระยะเวลาที่กำหนด และบุคลากรมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราพร จันตะนี และคณะ (2566) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพ คือ การปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ใส่ใจในการทำงาน โดยคำนึงถึงเวลา จำนวนชิ้นงาน มีตัวชี้วัดที่ถูกต้อง มีการบริหารจัดการเวลา การจัดลำดับความสำคัญก่อนและหลัง และมีการวางแผน การหาจุดคุ้มทุน และความคุ้มค่าในการใช้จ่าย

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีปัจจัยหลัก 3 ส่วนที่เชื่อมโยงกัน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และปัจจัยนำออก (Output)

ปัจจัยนำเข้า เปรียบเสมือนรากฐานสำคัญของการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรเป็นหัวใจหลัก บุคลากรที่มีทั้งฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความมุ่งมั่น) จิตตะ (ความเอาใจใส่) และวิมังสา (ความตรึกตรอง) ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในที่ผลักดันให้การทำงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมี หลักการและแนวคิด โดยเฉพาะอิทธิบาทธรรมและ หลักการบริหารจัดการ PDCA ซึ่งทำหน้าที่เป็นเข็มทิศและกรอบการทำงานที่เป็นระบบ สุดท้าย คือ ทรัพยากรเสริม เช่น งบประมาณ โครงสร้างองค์กร ระเบียบข้อบังคับ และ ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นองค์ประกอบเชิงกายภาพและระบบที่ช่วยสนับสนุนให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น

กระบวนการ คือ การนำปัจจัยนำเข้าทั้งหมดมาแปรเปลี่ยนให้เกิดผลลัพธ์ผ่าน กิจกรรมที่ต่อเนื่อง โดยมีแกนหลัก คือ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ผสานกับ กระบวนการบริหารจัดการ PDCA ในส่วนของอิทธิบาทธรรมนั้น ฉันทะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน วิริยะสร้างความมุ่งมั่นไม่ย่อท้อ จิตตะช่วยให้เกิดความเอาใจใส่และ รับผิดชอบในทุกขั้นตอน และวิมังสาเป็นส่วนสำคัญในการคิดวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเพื่อการตัดสินใจที่รอบด้าน สำหรับ PDCA เริ่มจากการวางแผน (Plan) กำหนดวิสัยทัศน์และ เป้าหมาย แต่ยังคงต้องปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและคัดเลือกบุคลากรให้สอดคล้อง จากนั้น เข้าสู่ขั้นตอน การปฏิบัติตามแผน (Do) ที่บุคลากรนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง แม้จะสะท้อน ความมุ่งมั่น แต่ยังต้องการความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ ต่อมา คือ การตรวจสอบ (Check) ซึ่งเป็นการติดตามประเมินผลเพื่อให้แน่ใจว่าทุกอย่างเป็นไปตามแผน แม้จะมี กลไกควบคุมคุณภาพที่ดี แต่การประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรยังสามารถเสริมความ แข็งแกร่งได้อีก และสุดท้าย คือ การแก้ไขปรับปรุง (Act) โดยนำผลการตรวจสอบมา วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการทำงาน ซึ่งแม้จะมีการเรียนรู้จากประสบการณ์และข้อมูล นักท่องเที่ยวที่ดี แต่ยังต้องการการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มเติมอย่างเป็นระบบ

ปัจจัยนำออก คือ ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยรวม ผลลัพธ์ที่ได้อยู่ในระดับดีถึงดีมาก โดยพิจารณาจาก คุณภาพของงาน ที่มีความเป็นสากลและน่าเชื่อถือ ได้รับความพึงพอใจ จากทุกภาคส่วน แม้ยังมีโอกาสปรับปรุงเรื่องความถูกต้อง ชัดเจน และการตรวจสอบได้ ของผลงาน ถัดมา คือ ปริมาณงาน ที่บุคลากรสามารถส่งมอบได้ตามเป้าหมายและคาดหวัง นอกจากนี้ การบริหารเวลา ก็เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระชับ รวดเร็ว และประหยัดเวลา สุดท้าย คือ การบริหารค่าใช้จ่าย ที่คุ้มค่าและมีการนำทรัพยากรที่ใช้แล้วมาพัฒนาให้เกิด ประโยชน์ ซึ่งแสดงถึงการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงต้นทุน

สรุปว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอกาญจนดิษฐ์แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการนำหลักธรรมมาผสานกับการบริหารจัดการสมัยใหม่โดยมี

บุคลากรที่มีคุณลักษณะภายในที่ดีเป็นแกนหลัก ขับเคลื่อนด้วยหลักอิทธิบาทธรรมและ PDCA ซึ่งแม้จะเห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในด้านคุณภาพ ปริมาณ เวลา และค่าใช้จ่าย แต่ยังมีประเด็นที่สามารถพัฒนาต่อยอดได้ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การคัดเลือกบุคลากร การบริหารงบประมาณที่โปร่งใส การประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรควรมีนโยบายการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้หลักอิทธิบาทธรรมอย่างถูกต้อง และสามารถนำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างเหมาะสม
2. องค์กรควรมีนโยบายการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการทำงานได้อย่างสะดวกสบาย
3. องค์กรควรมีนโยบายพัฒนาเครื่องมือและกลไกที่สามารถประเมินผลงานของบุคลากรได้อย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงหลักอิทธิบาทธรรมในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. องค์กรควรจัดกิจกรรมฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับหลักอิทธิบาทธรรม และวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้บุคลากรสามารถศึกษาและทบทวนได้ด้วยตนเอง
2. องค์กรควรส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เน้นการร่วมมือ การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในที่ทำงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
3. องค์กรควรพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลที่มีความละเอียดและสอดคล้องกับหลักอิทธิบาทธรรม เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างครบถ้วนและครอบคลุม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแรงจูงใจของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงานและคุณภาพชีวิตของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการทำงานของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ศึกษาการพัฒนาศักยภาพตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารอ้างอิง

- จิรัตติกาล สุขสิงห์ และคณะ. (2567). พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 7(1), 108-122.
- ชลณัฐ จันท์เขียว. (2568). รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของเทศบาลเมืองเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 17(1), 249-265.
- ชุตินัน ศรีนวกะตระกูล. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบาย ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง กรณีศึกษาหน่วยงาน A มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 47(2), 129-144.
- ณรงค์ศักดิ์ ทั้งทอง. (2566). ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมในชีวิตวิถีใหม่ของอุตสาหกรรมยานยนต์จังหวัดนนทบุรี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 6(4), 13-27.
- ที่ว่ากล่าวอำเภอกาญจนดิษฐ์. (2566). *การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอกาญจนดิษฐ์*. สุราษฎร์ธานี: ที่ว่าการอำเภอกาญจนดิษฐ์.
- ธนุต์ม น้อยพานิช. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 6(2), 46-57.
- อิติ พานวัน. (2563). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 5(2), 24-35.
- พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภททวโส. (2567). การบูรณาการพุทธธรรมมาภิบาลเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 7(3), 282-294.
- พระมหาจรัญ อภิธมมจิตโต. (2564). รูปแบบการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนในจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(4), 54-65.
- พัชราภรณ์ สันติเสวี และคณะ. (2565). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 11(6), 236-249.

- ภัทรพร จันตะนี และคณะ. (2566). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา. *วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ*, 6(4), 41-52.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2566). "สุราษฎร์ธานี" มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 600% ครองแชมป์อัตรานักท่องเที่ยวเติบโตสูงสุดในประเทศ. สืบค้น 1 มีนาคม 2568, จาก <https://mgronline.com/travel/detail/9660000019777>
- ศิระ ภูมิภักดิ์. (2565). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Best, J. W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Singapore: Times Printers Sdn. Bhn.